

EEN SOCIALE OMMEKEER

De liberalen en sociaaldemocraten in het kabinet Rutte-Asscher zijn blijven hangen in de jaren negentig. In een oude politiek, die veel kapot heeft gemaakt. Een neoliberale politiek die de economie in een crisis heeft gestort, de tweedeling in de samenleving heeft vergroot en het vertrouwen van mensen in de politiek heeft aangetast. Nederland wil verder. Daarvoor hebben we een nieuwe regering nodig. Maar ook volgend jaar kunnen we al een aantal stappen zetten, naar een sociale en duurzame samenleving.

ONZE ALTERNATIEVEN VOOR 2016

ZORG EN WELZIJN

- We repareren de bezuinigingen op de huishoudelijke zorg en zorgen voor veel extra banen.
- We investeren fors in het repareren van bezuinigingen op begeleiding en dagbesteding.
- We investeren extra in de geestelijke gezondheidszorg.

ONDERWIJS EN CULTUUR

- We investeren in kleinere klassen in het basisonderwijs door het aanstellen van extra leraren.
- Er komen extra leraren en er komt extra begeleiding voor het speciaal onderwijs.
- We investeren in meer begeleiding en ondersteuning in het beroepsonderwijs.
- Er wordt 100 miljoen euro geïnvesteerd in de kwaliteit van het hoger onderwijs.
- We geven extra ondersteuning voor de culturele sector.

WERK EN INKOMEN

- We verhogen het sociaal minimum.
- Er komt extra geld voor gemeenten in de strijd tegen armoede onder kinderen.
- We stoppen de verdere verhoging van de AOW-leeftijd, de overbruggingsregeling wordt flink uitgebreid.
- Er komt een noodfonds voor sociale werkplaatsen, waarmee wordt gegarandeerd dat beschutte werkplekken beschikbaar blijven.

POLITIE EN VEILIGHEID

- We investeren fors in het justitieapparaat, in extra agenten, financieel rechercheurs en onderwijzers voor de politieacademie.
- Het aantal officieren van justitie en het aantal rechters worden uitgebreid.
- Er komt meer gevangenispersoneel.
- De griffierechten worden verlaagd en de gesubsidieerde rechtsbijstand wordt uitgebreid.
- Softdrugs worden gelegaliseerd.

DUURZAAMHEID EN MILIEU

- We investeren fors in extra natuurontwikkeling.
- Er komt een ecotaks voor grootgebruikers.
- Recycling van afval wordt bevorderd.
- De btw op renovatie en onderhoud wordt blijvend verlaagd.

KOOPKRACHT EN ECONOMIE

- De inkomstenbelasting wordt eerlijker door de onderste schijven met bijna 5 miljard te verlagen.
- De btw wordt verlaagd naar 19%.
- De verhuurdersheffing wordt in drie jaar tijd ongedaan gemaakt.
- De hypotheekrenteaftrek wordt voor hoge inkomens iets sneller afgebouwd.
- We voeren een miljonairsbelasting in.
- Grote bedrijven met grote winsten gaan meer winstbelasting betalen.
- Belastingontwijking door multinationals wordt gericht tegengegaan.

EN VERDER

In 2016 kunnen we een begin maken, een aftrap doen. Een sociale ommekeer is alleen mogelijk met een nieuwe regering. Met plannen voor vergroening van het belastingstelsel en democratisering van de economie. Met alternatieven voor de marktwerking in de zorg en nieuwe plannen voor meer sociale zekerheid. Voor meer fatsoen in de financiële sector. Voor iedereen die wil werken aan een sociaal en duurzaam Nederland is de SP een bondgenoot.

DE ZORG IS VAN ONS ALLEMAAL

Gezondheid is voor iedereen belangrijk. Dikwijls blijkt dat Nederlanders bereid zijn om te betalen voor gezondheidszorg. Dat geldt zelfs voor degenen die zelf geen zorg nodig hebben. De meeste mensen staan afwijzend tegenover de ontwikkeling dat zorg steeds minder collectief en steeds meer individueel bekostigd moet worden. Uiteindelijk wil de SP af van marktwerking in de zorg, omdat deze de belofte van meer kwaliteit tegen lagere prijzen verre van waarmaakt. In aanloop naar het afschaffen van marktwerking, investeert de SP anderhalf miljard om de zorg voor iedereen toegankelijk te houden. De schade die is toegebracht aan de thuiszorg, de dagbesteding, de jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg wordt grotendeels hersteld.

Het budget voor de **huishoudelijke verzorging** is door het kabinet met maar liefst 40% gekort. De SP wil juist investeren in de thuiszorg, genoeg om bijna **20.000 banen** te creëren.

Meer dan een half miljard wordt geïnvesteerd in **begeleiding en dagbesteding**. Zo wordt voorkomen dat ouderen thuis vereenzamen.

De toegankelijkheid van de **jeugdzorg** staat al jaren onder druk. Jongeren staan soms lange tijd op een wachtlijst en krijgen niet tijdig de juiste hulp. Met een gerichte investering wordt het personeel uitgebreid met ongeveer **5.000 voltijdsbanen**. Zo kunnen de wachtlijsten worden teruggedrongen en gezinnen tijdig de hulp krijgen die zij nodig hebben.

Het kabinet heeft een maximale groei van het aantal bedden in de GGZ afgesproken. Dit leidt in de praktijk tot een toename van het aantal verwarde mensen op straat en zorgt geregeld voor gevaarlijke situaties voor de patiënt zelf en de omgeving. De SP trekt daarom geld uit om de **geestelijke gezondheidszorg (GGZ)** uit te breiden.

MEER GELD VOOR ONDERWIJS

Ten opzichte van het beleid van het kabinet geeft de SP per saldo een half miljard extra uit aan onderwijs en cultuur. Omdat **kleinere klassen** leiden tot meer aandacht voor iedere leerling, maakt de SP geld vrij om in het basisonderwijs **2.000 extra leraren** aan te stellen. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet om de zogenoemde 'plofklassen' (klassen met daarin 30 leerlingen of meer) tegen te gaan.

Het **speciaal onderwijs** verdient meer steun. De invoering van het zogenaamde 'passend onderwijs' heeft de werkdruk van leraren verhoogd, leidt tot meer problemen voor leerlingen, meer bureaucratie en grotere klassen. We trekken **500 extra leraren** aan en **extra begeleiding**.

Ook in het **beroepsonderwijs** laten de begeleiding en ondersteuning in de klas soms te wensen over. De schooluitval, vooral op MBO niveau 1 en 2 is zeer hoog. Meer begeleiding, **circa 500 banen**, is broodnodig.

Ook investeert de SP in het **hoger onderwijs**, zodat ongeveer **500 extra docenten** kunnen worden aangetrokken. **Lerarensalarissen** laten we rechtstreeks via het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen uitbetalen door middel van een landelijke cao.

De **culturele sector**, waarop zwaar is bezuinigd, krijgt een welkome steun in de rug. Het **fonds podiumkunsten** krijgt meer middelen.

GOED WERK EN EERLIJK DELEN

Degenen die niet in staat zijn om te werken of geen baan kunnen vinden, moeten kunnen rekenen op een sociaal vangnet. Sociale uitkeringen zijn in de praktijk dikwijls te laag om de kosten van levensonderhoud te dekken. Voor velen is dit een continue bron van stress. Het sociaal minimum gaat in de loop van twintig jaar, met tweeduizend euro per jaar omlaag. Dit zal veel mensen die afhankelijk zijn van een uitkering in grote financiële problemen brengen. De SP maakt een einde aan deze tendens door te kiezen voor een **verhoging van het sociaal minimum**.

De SP accepteert niet dat meer dan 400.000 kinderen opgroeien in armoede, 100.000 meer dan in 2010. Gemeenten krijgen extra geld voor de **strijd tegen kinderarmoede**.

Ouderen zijn hard geraakt door de bezuinigingen, maar kunnen niets meer aan hun inkomenspositie veranderen. De SP stopt de verdere verhoging van de **AOW-leeftijd**. De **overbruggingsregeling** wordt flink uitgebreid, zodat meer mensen hierop een beroep kunnen doen.

Als gevolg van harde bezuinigingen op de WSW (Wet sociale werkvoorziening) staan tienduizend mensen op de wachtlijst voor een beschutte werkplek. De SP roept een **noodfonds voor sociale werkplaatsen** in het leven, waarmee wordt gegarandeerd dat beschutte werkplekken beschikbaar blijven.

VERGROOT DE VEILIGHEID

Veiligheid is mensenwerk. Toch hebben de mensen die belast zijn met het waarborgen van de veiligheid het zwaar te verduren. Het justitieapparaat kraakt onder toegenomen werkdruk en te weinig mankracht. Politieagenten, die gevaarlijk werk doen tegen een allesbehalve riant salaris, hebben jaren op de nullijn gestaan. Ook in het komend jaar moet de politie inleveren. De SP wil meer investeren in veiligheid. Door extra geld uit te trekken in het justitieapparaat kunnen **300 extra agenten, 100 financieel onderzoekers** en **100 onderwijzers voor de politieacademie** worden aangenomen. Ook wordt er 140 miljoen euro extra opzij gezet om betere cao-afspraken mogelijk te maken.

Ook het **aantal officieren van justitie** en het **aantal rechters** worden uitgebreid, zodat het aantal dossiers dat lang moet wachten op behandeling omlaag wordt gebracht. In de **gevangnissen** is een tekort aan personeel, **150 extra gevangenismedewerkers** gaan zich bezighouden met een betere terugkeer van mensen in de samenleving.

In totaal worden op deze manier **meer dan 800 banen** toegevoegd aan het justitieapparaat.

In een rechtsstaat mag de toegang tot het recht niet afhangen van de dikte van iemands portemonnee. Toch zijn de afgelopen jaren meerdere (bezuinigings-)maatregelen genomen die het recht voor mensen met bescheiden inkomens verder weg hebben gebracht dan ooit. Deze ontwikkeling is ongewenst. **Griffierechten** worden door de SP juist omlaag gebracht en de gesubsidieerde **rechtsbijstand** wordt uitgebreid.

Tegelijkertijd kan worden bespaard op de inzet van politie en justitie door **softdrugs** te **legaliseren**. Hiermee wordt voorkomen dat de georganiseerde misdaad fors verdient aan de handel in softdrugs.

NAAR EEN DUURZAME TOEKOMST

De internationale langetermijndoelstellingen om het uitsterven van dieren en planten tegen te gaan, zijn met het huidige beleid nog lang niet binnen bereik. De SP wil **200 miljoen extra investeren in natuurontwikkeling**, zodat er robuuste natuurgebieden ontstaan die onderling zijn verbonden.

Milieuverontreinigend gedrag wordt zwaarder belast, om bedrijven en grootgebruikers ertoe te bewegen duurzamer te werk te gaan. Er wordt een **ecotaks voor grootgebruikers** ingevoerd, waardoor duurzaamheid wordt bevorderd. Ook wordt het **verbranden van afval** duurder gemaakt, waarmee recycling wordt aangemoedigd.

Het energiezuinig maken van woningen krijgt een extra stimulans, door de **btw op renovatie en onderhoud** van woningen en gebouwen blijvend te verlagen. Door het schrappen van de **verhuurdersheffing** kan er weer door de woningcorporaties worden geïnvesteerd in duurzame en energiezuinige huurwoningen.

EERLIJKE BELASTINGEN, MEER BANEN, EN KOOPKRACHT REPAREREN

Sinds beleidsmakers hun hoofden laten hangen naar het neoliberalisme zijn de lasten vergaand herverdeeld.

Bedrijven en de extreem rijken zijn in staat om hun belastingafdracht steeds verder te verlagen, door toedoen van fiscale regelingen die speciaal voor hen in het leven zijn geroepen. Het midden- en kleinbedrijf en 'gewone' belastingbetalers, met of zonder baan, moeten steeds dieper in de buidel tasten. De belastingopbrengsten uit kapitaal zijn flink gedaald. Ondertussen is de belasting op arbeid juist enorm toegenomen. Wat het grootbedrijf en de vermogende klasse niet betaalt, moeten het MKB en de werknemers ophoesten. Deze trend moet worden gekeerd.

De SP voert een miljonairsbelasting in, zodat vermogenden een extra bijdrage gaan leveren. Zij gaan een iets hoger tarief over hun vermogen betalen. Grote bedrijven met grote winsten gaan meer **winstbelasting** betalen en **belastingontwijking** door multinationals wordt gericht tegengegaan. Ook van de **banken**, waar inmiddels alweer flinke winsten worden gemaakt, wordt een grotere bijdrage gevraagd.

Werkenden moeten meer overhouden in de portemonnee. Dat geldt ook voor onze ouderen, voor degenen die niet kunnen werken en voor werkzoekenden. De door het kabinet voorgestelde lastenverlichting komt niet aan iedereen toe en vergroot daardoor de ongelijkheid. De SP kiest er voor om de lastenverlichting eerlijker te verdelen. **Een verlaging van de eerste en tweede schijf in de inkomstenbelasting** leidt tot een lastenverlichting van bijna 5 miljard, waar iedereen van mee kan profiteren. Door een **verlaging van de btw** met 2 procent worden producten en diensten goedkoper en krijgt het MKB een welkome steun in de rug.

De **verhuurdersheffing** versterkt de steeds hoger wordende huurprijzen, maar heeft tegelijkertijd een neerwaarts effect op investeringen in de huurmarkt. De heffing wordt in drie jaar tijd **ongedaan gemaakt**. De **hypotheekrenteaftrek** wordt voor hoge inkomens **iets sneller afgebouwd** dan in de kabinetsplannen. Dit is een eerste opmaat naar een meer gelijke behandeling van huurders en mensen met een koopwoning.

Besparingen	mln.
Bureaucratie onderwijs	150
Onderzoek HBO onderwijs	100
Decriminalisering softdrugs	160
Defensie	170
Internationale missies	60
Totaal besparingen	640

Investerings	
Uitbreiden inspecties op verschillende terreinen	100
Noodfonds sociale werkvoorziening	140
AOW-pakket	110
Extra middelen gemeenten aanpak armoede kinderen	100
Verhogen sociaal minimum met 1%	460
Totaal Sociale Zekerheid	910
WMO/HV	540
Dagbesteding	550
Jeugdzorg	300
GGZ	100
Totaal Zorg	1490
Kleine klassen	250
Speciaal Onderwijs	100
Beroepsonderwijs	100
Hoger onderwijs	100
Onderzoek WO	100
Cultuur	100
Totaal Onderwijs	750
Veiligheid	100
Versterken rechtsstaat	100
Politie	140
Totaal Veiligheid	340
Natuurontwikkeling	200
Totaal Milieu	200
Armoedebeleid	100
Totaal Buitenland	100
Totaal investeringen	3790

Lastenverlichting	mln.
Terugdraaien verhuurdersheffing in 3 stappen	500
Algemene btw-tarief omlaag (2%) naar 19%	3760
Terugdraaien accijnsverhoging op diesel en LPG	280
Terugdraaien belastingverhoging sappen	30
BTW Bouw op 6%	220
Verlaging tweede schijf	1500
Verlaging eerste schijf	3400
Totaal lastenverlichting	9690

Lastenverzwaring	
Afschaffen 30%-regeling	300
Verlaging maximum tarief voor hypotheekrenteaftrek	260
Aftoppen HRA tot 700.000 euro	920
Verkorten grens schijf 3 naar niveau 2015	970
Verhogen belastingtarief vierde schijf met 3%	1210
Totaal Inkomen	3660
Erfbelasting	1200
Miljonairsbelasting	630
Totaal Vermogen	1830
Verhogen bankenbelasting	900
Verhoging VPB-tarief van 25% naar 30%	1800
Beperken deelnemingsrente	650
Totaal Bedrijven	3350
Ecotaks grootgebruikers	500
Afschaffen landbouwvrijstelling in de IB	1800
Verbrandingsbelasting naar 39 euro	200
Totaal Vergroening	2500
Totaal lastenverzwaring	11340
EMU-saldo	-1,6%

SP.